

LUMÍR ŠINDELÁŘ

KRESBY

Rodný dům

Václava Šolce

Sobotka, duben - květen 1987

110. výstava v rodném domě Václava Šolce v Sobotce. Sezóna 1987. Pořadatelé: Okresní galerie v Jičíně, Osvětová beseda v Sobotce, pobočka KPVU v Sobotce, Spolek sběratelů a přátel exlibris, kolektivní člen České společnosti pro estetiku při ČSAV, v Praze, Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, v Praze. Vytiskl Mír 6, provoz 62, Praha 3.

Prohlašuje-li o sobě Lumír Šindelář, že je tradicionalista, neplatí to tam, kam svými slovy míří: ke způsobu a projevu své práce. Už proto ne, že jeho dílo a tvorba vůbec prozrazují, že jsme se setkali s umělcem přítomným a současným, nadto s umělcem, jakých je dnes už jen pozůdku: je malířem, grafikem a sochařem. Zvládá tyhle disciplíny s bravurou až neuvěřitelnou. Od monumentální malby po tvorbu známek, od monumentálních plastik po medaile. A to stranou zůstává malba na skle, rytí skla, exlibris a další artefakty, které vycházejí z dílny tohoto tak všestranného umělce. Jestliže v kontextu našeho současného výtvarného umění je zapsán především jako tvůrce medailí, stalo se tak poprávu, ale zároveň je to chyba. Nevím, má-li kdo ze sběratelů všechny z více než tři set jeho medailí. Je-li kdo takový, lze mu závidět. Má skvělou sbírku moderní medailerské tvorby. Jenomže — jak řečeno — je to jen ona malá část ledovce, která k sobě upíná pozornost, zatímco ostatní tvorba Lumíra Šindeláře zůstává nedohlédnuta. A to je škoda. Vždyť jde o umělce, který svou vpravdě renesanční obsáhlostí tvorby nezůstal jen u dokonale a poctivě zvládnutého řemesla. Co nutno obdivovat, co nelze v jeho díle opomenout — to je hluboký lidský prožitek a tedy i zřetelné myšlenkové zázemí, z něhož jeho tvorba vychází. Sečtěme ty dvě veličiny: ovládnutí zákonů tvorby a pevnost životního názoru — a dopátráme se oné jistoty, která z každé Šindelářovy práce září, oné prostoty, která je výsledkem až bytostného promyšlení a procítění záměru, oné čistoty, která poutá pozornost a dává jeho dílům ryzost objektu. Cokoliv vyjde z ateliéru Lumíra Šindeláře, má jeho osobitou pečeť tvůrčí, ale zároveň působí samozřejmě jako vše, co patří k životu. To, čemu se říká „tvůrčí zápas“ a co někdy bývá záměrně zdůrazňováno, to v tvorbě tohoto umělce nehledejte. Tyhle stopy — jsou-li vůbec jaké — pečlivě zahlazuje. I to patří k jeho myšlenkové a názorové vyhraněnosti. Připomíná-li se nám neustále tato stránka jeho osobnosti, pak vezme, že její oporou je znalost a vědomí mytologie ducha moderního člověka, toho, co skládá od věků kulturu a kulturnost lidstva. Pokora před jejich nezapomenutelnými tvůrci a zároveň vědomí povinnosti chránit i zmnožovat tuto řadu krásné nekonečnosti snah a úsilí lidského rodu. Tím je neseno vše, co Lumír Šindelář tvoří.

Tak vznikla i myšlenka naší sobotecké výstavy. Jsme v kraji, kde má kulturní a literární tradice své hluboké zázemí a kořeny. Ale čas se nám ji snaží zahalit rouchem anonymity. Mnohé její tvůrce dnes už nepoznáme, ani se jich nedopátráme. Proč však nepřipomenout ty, o nichž víme, že nám zůstavili dílo, jehož jsme dědici, ať jejich práce známe či nikoliv? Proto vznikl cyklus portrétů osobností a tvůrců, kteří v našem kraji žili i pracovali a jimž se stal jedním ze zdrojů jejich tvorby a díla. Patří k portrétnímu umění Lumíra Šindeláře, že za věrností podoby člověka můžeme vysledovat jeho drama lidské i tvůrčí, jeho velikost i hříbnu, jíž přispěl do naší národní kultury a vzdělanosti. Jen jedna tvář je tu imaginární: Máchova. Jako všechny, jež dosud v našem výtvarném umění vznikly. Ale Lumír Šindelář šel k jejímu zpodobnění způsobem netradičním: je to tvář člověka v „máchovských“ situacích. Ojedinelých ve vrcholně básnickém pojetí a pojmenování, samozřejmých v životě lidském. Více než deset let, která uplynula od vzniku těchto kreseb, stvrdilo tento umělcův čin, přesvědčivě vypovídající o časných i věčných krásách a strážnících lidského života. Jednoduchost kresby, postihující hloubku básnickovy metafory, dává nám výrazně poznat tváře osudu. Jádrem cyklu vystavených portrétů vzniklo obdivuhodně rychle — ale to se zase vracíme k už řečenému: jakmile má Lumír Šindelář ujasněn záměr, netápe v jeho realizaci. Jakmile najde odpovídající tóninu, tvoří opus. Připomínám-li hudbu, pak nejen proto, že je nerozlučnou průvodkyní jeho života, ale především proto, že tvoří nedomyslitelné zázemí jeho výtvarné práce. Ony čisté linie, které jsou pro celou šíři jeho tvorby příznačné, jsou — ať vědomě, ať mimoděk — její stopou. Ač rozsáhlé, ač monumentální je dílo Lumíra Šindeláře, musíme si k němu cestu hledat. Poštěstí-li se nám to, pak ze setkání s ním odcházíme bohatší o zážitek, který dlouho, dlouho hřeje dokonalostí umělcovy práce, která zjevuje a posiluje lidství v nás. V tom je ovšem Lumír Šindelář v nejlepším smyslu slova tradicionalistou a zasluhuje za to obdiv, uznání a dík.

JAROSLAV ŠIMŮNEK

VĚČNÝ CÍL

Na začátku všeho je třeba stanovit cíl. Je jím dobro a člověk. Bytost prostá penězní a jiné chamtivosti, oproštěná od vášní, bytost poddaná zákonům mravním, nenásilná, neklanějící se mrtvé technice, plná obdivu k přirozenosti a její kráse, tkvící s láskou v řádu nejvyšším. Tedy člověk čistý, upřímný...

KRESBA

Ostrý meč proti zlému, obrys dobra, síť pravdy, stín jsoucího, vlnění času, čern zoufalosti, běl čistoty, šerení smrti, poryv vzdechů, paprsek poznání, moc vítězů, klid jednoho.

(Z myšlenek Lumíra Šindeláře)

LUMÍR ŠINDELÁŘ, malíř, medailér, sochař, grafik, narozen 1925 v Rejdicích. V letech 1945—1951 studoval na Akademii výtvarných umění v Praze u profesorů J. Želíbského, M. Holého, O. Nejedlého a K. Mináře.

Žije a pracuje v Praze.

Jeho práce jsou zastoupeny v našich i světových sbírkách. Zúčastnil se velkého množství kolektivních výstav u nás i v cizině. Samostatně vystavoval nejčastěji v Praze, dále v Plzni, Brně, Nelažověsi, Novém Jičíně, Prosečnici, Athénách, Recanati, Paříži, Berlíně, Tunisu, Kairu, Alexandrii, Madridu, Kolíně n. R., Wroclavi, Sofii a Dinkelsbühlu.